తనతో తాను

శ్రీ 'విజయ - రాఘవ'

"చచ్చిపోయింది."

"ఎవరూ ?"

"జానకి చచ్చిపోయింది."

"చచ్చిపోయిందా !"

"అవును, జానకి వెధవ చావు చచ్చింది"

"వెధవ చావు చచ్చిందా !"

"వూరి బయట మోట బావిలోపడిచస్తే, వెధవ చావుగాక మరేమవుతుంది."

"జానకి చివరకు యిలా వెధవచావుని కోరుకొన్నదా !"

"ఏంచేస్తుంది ? చావక - యింకా నయం, అసలు యింట్లోనే దూలానికి వురివేసుకొని చద్దామని ప్రయత్నించింది. ఎందుకో ఆగిపోయి, తుదకు మోట బావికి దారి తీసింది."

"నాకేమో నమ్మకంగ లేదు సుమా !"

"యింకా చావలేదనా ?"

"జానకి యెంత మంచిపిల్ల. యిరవైయేళ్లుకూడా దాటలేదు. పట్టుమని పదిసంవత్సరాలుకూడా కాపురంచేయలేదు. సంసార సుఖం అనేదేమాత్రం పొందలేదు. అటువంటి జానకికి యిలాంటిచావు సంప్రాప్తించిందంటే, నాకెందుకో నమ్మకంకుదరటం లేదు."

"నాకుమాత్రం మొదట్లో అలా లేదంటావా ! చాలా సేపటివరకూ యెవరీమనిషన్నది గుర్తుకే రాలేదు. యెంతోసేపు ఆలోచించాను. యెక్కడో చూసినట్లు జ్ఞాపకం బుర్రలో మెదలడం మొదలు పెట్టింది. పరీక్షగా చూస్తూనే, నా కర్తవ్యం ప్రకారం నేను చికిత్సచేసాను. అప్పటికే వ్యక్తి యొక్క సహజ స్వరూపం, నీళ్లు త్రాగడంచేత పూర్తిగా మారిపోయింది. కాని, నా విధి నేను చేసిన తరువాత జానకి శవం వెళ్లిపోయింది. వెళ్లిన గంటదాకా యేదో సన్నిహితత్వం నా హృదయంలో మెలికలు తిరగటం మొదలుపెట్టింది. చివరకు 'జానకి' అని నిర్ధారణచేసుకొన్నాను."

"ఈ కళ్ళతో యెన్నోసార్లు చూస్తూ జానకికి బ్రతికివున్నరోజుల్లో మందులిచ్చాను. ఆమెను చూస్తుంటే నాకేదో ఆమె రక్త సంబంధమైన వ్యక్తిగా భావనకల్గేది. అందరి రోగులకంటే, జానకిని ముందుగా చూసి, సరియైన మందుయిచ్చి, పంపేదాన్ని. ఆమె నవ్వుతుంటే తన కామె కానుకగా యిచ్చేది యీ లోకంలో ఆ నవ్వొక్కటేనేమో అనిపించేది."

"ఇప్పుడా జానకిని నువ్వూ, నేనూ యెంత స్మరించినా యేమిటి లాభం! చచ్చిపోయిన జానకి మళ్ళా వస్తుందా చెప్పు! ఆమేగా నవ్వుతూ, నీ హృదయానికి ఆనందాన్ని యిచ్చేది యిక యెవ్వరూలేరని నువ్వు యెన్నిసార్లు అనుకొన్నా జానకి బ్రతికిరాలేదుగా !"

"జానకి నూతిలోపడి చచ్చిపోయినా, ఆమె సౌందర్యరూపం నా హృదయంలో అచ్చుగుద్దినట్లుగావుంది. ఆ చివర్నవ్వు నా హృదయాంతరాళంలో యింకా కిలకిలమని మసలుతూనేవుంది."

"జానకిని గురించి నాకు తరువాత, తరువాత తెలిసింది. ఎవరీ జానకి ? అనేది క్రమేపీ నాకున్న ప్రశ్న కరిగిపోయింది. జానకిలాంటి యువతులు యెంతమంది యీ లోకంలో అష్టకష్టాలనుభవించి, జీవితంమీద రోతపుట్టి, ఆత్మహత్యలకు గురిఅవుతున్నారో నీకు తెలియకపోలేదు. తెలిసినా వాటిని గురించివిని, యేదో కాసేపు సానుభూతిగా విచారపడటమే సంభవిస్తుందిగాని, పదేపదే తల్చుకొని, బాధపడటం జరగదు. జానకి విషయంలో అలా వుండలేం. ఆమె కన్నుల్లో నవవసంత విరికన్నెల

విచ్చుకొనేవి. ఆమె మాటలో తేనెవాకలూరి, ప్రవించేవి. ఆమె నవ్వులో - ఆమె నడకలో - యేదో నాదం నినదించేది - జానకి జీవితం నన్ను కలచివైచినంతగా మరేదీ యింతవరకూ కలతపరచలేదు.

"జానకి బాగా ఆస్తిపాస్తులున్న జగన్నాథం యింట్లో పుట్టింది. చదువుకూడా ఒకమాదిరిగా నేర్చుకొంది. జగన్నాథానికి జానకి పెద్ద కూతురు అవటంతో, పెళ్లీడుకొచ్చేటప్పటికీ, మంచి సంబంధం కోసం వెతకసాగాడు. చివరకు యెలాగైతేనేం, పాతికెకరాలభూమివున్న ఒక కుటుంబంలోని శ్రీనివాసరావుకి, జానకినియిచ్చి మహా వైభవంగా వివాహంచేసాడు.

శ్రీనివాసరావు, జానకియొక్క సౌందర్యానికి వెలకట్టలేక కట్నం - కానుకలు వొద్దని చెప్పాడు. శ్రీనివాసరావు తల్లిదండ్రులుకూడా పెద్దగా కట్నం గురించి పట్టించుకోక వూరుకుండిపోయారు.

కొన్నాళ్ళు రోజులు బాగానే దొర్లిపోయాయి. జానకి శ్రీనివాసరావుతో కాపురంచేయడానికి వచ్చింది. శ్రీనివాసరావు, తన జీవితమంతా జానకిదే అన్నట్లు భావించి, యెప్పుడూ ఆమెతో కాలక్షేపం చేస్తూండేవాడు. జానకివచ్చిన రెండో సంవత్సరంలో ఆ వూరికి కలరా అంటువ్యాధివచ్చి, శ్రీనివాసరావు తలిదండ్రుల్ని యేలోకాలకో తీసికొనిపోయింది. శ్రీనివాసరావు చాలా రోజులు, జీవితంమీద విరక్తిపుట్టి, దిగాలుపడుతూ ఆదోలా ప్రవర్తించుతూ, జానకితో యెక్కువగా కాలక్షేపం చేయకుండా వుంటూవుండేవాడు.

జానకి యెన్నోసార్లు శ్రీనివాసరావుని ఓదార్చింది. తాత్కాలికంగా శ్రీనివాసరావు వూరుకోగల్గేవాడు.

ఆ సంవత్సరం శ్రీనివాసరావు చేస్తున్న వ్యవసాయం కుంటుపడి, ఆదాయం తగ్గింది. ఆ సంవత్సరమే గొడ్లపాక తగులబడి రెండు పాడిగేదెలు, ఒక యెద్దు చచ్చిపోయాయి, ఆ దెబ్బతో శ్రీనివాసరావుకి తలతిరిగిపోయింది. సంసారమంటే విసుగు పుట్టింది. వున్నపొలంలో చాలావరకు అమ్మి తల్లిదండ్రులు చేసిన అప్పులు - తను చేసిన అప్పులు తీర్చాడు. పోతే ఒక్క యెకరం మాత్రం శ్రీనివాసరావు మొగంచూస్తూ వుండిపోయింది.

ఒకనాడు జానకికి తన కుటుంబ పరిస్థితి మరీ దారుణంగా కనిపించింది. యిదివరకటి మాదిరిగా శ్రీనివాసరావు యింటికిరావడంలేదు, పొలం పనులమీద అశ్రద్ధ ప్రబలిపోయింది.

ఆ రోజు అర్ధరాత్రి దాటింది. శ్రీనివాసరావు, దగ్గరగా వేసివున్న యింటి తలుపుల్ని త్రోసుకొచ్చి, ప్రక్కనేవున్న మంచంమీద కుప్పలా కూలిపోయాడు.

అప్పుడే పడుతూ పడుతూవున్న నిద్రను పక్కకు త్రోసి జానకి చివాల్నలేచి, శ్రీనివాసరావు దగ్గర కొచ్చింది.

అతను మూల్గుతూ, చెరిగిన తలతో చెమటూరిన బట్టలతో, జిడ్డుగారుతున్న మొగంతో, వెలుగుతున్న చిమ్నా వెలుగులో జానకికి భయంకరంగా కనిపించాడు.

మంచంక్రిందవున్న మంచినీళ్లు కాసిని మొగంమీదచల్లి - "ఏమండీ! అలా వున్నారు" అని మెల్లిగా అడిగింది.

శ్రీనివాసరావు యేమీ జవాబివ్వలేదు.

దగ్గరగా కూర్చొని, అతని మొగంమీదపడ్డజుట్టుని ప్రక్కకుతోస్తూ—

"ఏమండీ! మిమ్మల్నే! యేమిటలావున్నారు" అంది.

శ్రీనివాసరావుకి కొంచెం స్పృహవచ్చి కళ్లుతెరచి చూసాడు. జానకి, తనమీదకు వాలివుంది. దొడ్లో

తూచిన మల్లెపూవులు ఆమె తల్లో తెల్లగా నవ్వుతూ, మత్తుగొలిపే వాసనను వెదజల్లుతున్నాయి.

శ్రీనివాసరావు చటుక్కున లేచి, "అచ్చంగా భోగం పిల్లలాగా తయారయ్యావ్! యీ పూట యేమిటి విశేషం?" అని కర్కశంగా అడిగాడు.

జానకి త్రుళ్ళిపడింది. అతని చూపుల్లో అగ్ని జ్వాలలు సెగలు చిమ్ముతున్నాయి. నోటినుండి దుర్గంధభూయిష్టమైన వాసనవచ్చి, శ్రీనివాసరావు చేసినపనిని తెలియపర్చింది.

జానకికి ఒక్కసారి ముచ్చెమటలు పోసినయి. ఏంమాట్లాడలేకపోయింది. దగ్గరగా జరిగి - "అన్నంతినరూ" - అంది.

"నువ్వుతిన్నావ్‌గా! చాల్లే! నా కాకలిలేదు. కడుపునిండా కమ్మని మక్కువుంటే యింకా అన్నం దేనికి!" శ్రీనివాసరావు ముద్దుగా మాట్లాడుతూ, జానకిని కలవరపెట్టాడు.

జానకికి ఒక్కసారి గుండెల్లోంచి దుఃఖంపొర్లి వచ్చింది. "ఏమిటీపని" - అని అడగలేక పోయింది. స్నానం చేసిఉదికిన బట్టలు కట్టుకోమని చెప్పడానికి కూడ జంకుపడింది.

ఆరాత్రి శ్రీనివాసరావు అలాగే నులకమంచం మీద పడుకొన్నాడు.

జానకికి మాత్రం నిద్రపట్టలేదు. యేదో విషయాన్ని పునశ్చరణ చేసుకొంటూ యేడ్వసాగింది. తల్లో మల్లె పూవులు, తలదిండు వొత్తిడికి వసివాడి, నలుపెక్కినయి.

ఆ సంవత్సరమంతా శ్రీనివాసరావు వల్ల హృదయానికి శాంతిలేక, యెవరుచెప్పలేక వూరుకుండిపోయింది. వున్న ఆ ఒక్కయెకరం అమ్మేసి, త్రాగుడికి, చీట్లపేకకి తగలేశాడు.

జానకికి శ్రీనివాసరావు పరిస్థితి భరించలేనంత ఘోరంగా కనిపించింది.

ఒకసారి శ్రీనివాసరావు ఒంటరిగా కూర్చొని, చుట్టకాలుస్తుండగా, జానకి దగ్గరగా వెళ్లి నిల్చొని, దీనంగా, సంసారాన్ని గురించి చెప్పటం మొదలెట్టింది.

శ్రీనివాసరావు విన్నట్లే విని, వుగ్రుడై, "నీమూలంగానే నా జీవితమంతా నాశనమై పోయింది. తల్లిదండ్రులు నువ్వు పాదం పెట్టంగానే చచ్చిపోయారు. ఆస్తిఅంతా చెల్లాచెదరైంది. నా శరీరమంతా అనారోగ్యంతో తయారైంది. నువ్వు యేదో నన్ను బాగుచేస్తావుగదా! అని వూహించి పెళ్లి చేసుకొన్నా. కట్నంకానుకలు లేకుండా!" అని దెప్పి పొడిచి మాట్లాడాడు.

జానకి ఒక్కసారిగా పిడచకట్టుకొని పోయింది. యింతటి అభాండం తనమీద పడుతుందని యెన్నడూ వూహించలేదు. కట్నం కానుకలు తీసుకోక ఆదర్శవాదిగా వున్న శ్రీనివాసరావు చటుక్కున, తీసుకోవాలనే భావనకు దాసుడై పోయాడని గ్రహించింది. కుటుంబపరిస్థితియొక్క వాస్తవాన్ని తెలిసికొన్న జానకికి, శ్రీనివాసరావు కోరిక తేటతెల్లమైంది.

"పోనీ అలాగే మానాన్నవదిగి కట్నం యిప్పించుతాన్లెండి" అంది.

జానకి ముఖంలోకి శ్రీనివాసరావు అదోలా చూస్తూ. "యిప్పుడివ్వకేం మీనాన్న! అంత తెలివితక్కువవాడా! ఒకవేళయిస్తే నన్ను వెళ్లి తెచ్చుకోమంటావా! మొదట్లో వొద్దన్నవాణ్ణి, యేమొగం పెట్టుకొనివెళ్లి, మళ్లా కట్నం తెచ్చుకోను.. నీకు సిగ్గులేకపోతే, నాకు లేదంటావా!" అని వుక్రోషంతో యెడాపెడా అనేసాడు. జానకి బిత్తరపోయింది.

"మిమ్మల్ని వెళ్లి తెచ్చుకోమంటానా! మీరు కావాలని అంటే నేనేవెళ్లి తెచ్చిపెడతా. మన కష్టాల్ని చెప్పుకొని యెలాగైనా తెస్తా. యివ్వనన్నే వ్యక్తి కాదు కాబట్టి మానాన్న తప్పకుండా

యిస్తాడు. నిజంగా తెమ్మంటారా!" జానకి అనునయంగా అడిగింది. శ్రీనివాసరావు, జానకిని పరీక్షగా చూస్తూ, "నేను కావాలని అనకపోతే, సంసారం నీతిగతులు తెలిసినదానివి, కావాలో - అక్కర్లేదో నీకు తెలియదా! నీ యిష్టం వచ్చినట్లు చెయ్యి! నేనుమాత్రం కాదనను." అనిగోడమీద పిల్లి వాటంగా మాట్లాడాడు.

జానకి ఆ మాటకే తృప్తిపడి జగన్నాధానికి మర్నాడు కబురు పంపింది.

ఆ కబురువిన్న జగన్నాధం కంగారుపడి - కొంత సేపటికి తమాయించుకొని అయిదువందలు ప్రస్తుతానికి పంపాడు.

శ్రీనివాసరావు ఒక మాదిరిగా తృప్తిపడి "యింతేనా" అని జానకి మొగంలోకి చూసి, మూడువందలు తీసుకొని గవర్రాజు పాకలోకివెళ్లి చీట్లపేకలో తగలేసి, ఒక చుక్క వేసివచ్చాడు ఆ రాత్రి రెండు గంటలకి.

మిగతా రెండువందల్లో కొంతవరకు యింట్లో దినవెచ్చపుసరుకుల్ని కొన్నది జానకి.

మర్నాడు మళ్లా డబ్బుకావాలన్నాడు శ్రీనివాసరావు.

జానకి వెర్రిమొగంవేసి, మిగతా దికూడా చేతిలో పెట్టింది.

శ్రీనివాసరావు చివ్వున లేచిపోయి, ఓడిపోయిన రాజులాగా ఆ మర్నాడు ఒంటిగంటవేళ వచ్చాడు.

జానకి పెట్టిన అన్నం తిన్న తరువాత "మళ్లా! డబ్బుకావాలి" అనడిగాడు.

జానకికి ఆశ్చర్యం వేసి "నిన్న - మొన్నా యిచ్చింది యేంచేసారు" అనడిగింది.

యిలా అడగడమే తప్పొచ్చింది శ్రీనివాసరావుకి.

ఆ పాళాన చడా మడా తిట్టాడు. జానకి రెండు మూడుసార్లు ఎదురు జవాబులిచ్చింది.

దానికి మహా ఉగ్రుడై శ్రీనివాసరావు ఆమెను కొట్టాడు.

తీవ్రంగా కొట్టాడు, జానకి తాళుకోలేక యేడ్చింది.

రోజురోజుకి శ్రీనివాసరావు పోరు యెక్కువవటంతో, జానకి మనసు కల్లోలితమై, శరీరమంతా దెబ్బలకు గురవుతూవుండేది.

జగన్నాధానికి తన బాధను వ్యక్తంచేద్దామని కొన్నాళ్లు ప్రయత్నించింది.

కాని తనలో తానే యెందుకో భయపడి "మొగుడు కొడ్తే పుట్టింటి వారికి తెలియచేయడం చాలా తెలివితక్కువతన మనిపించుకొంటుందని" భావించుకొని శ్రీనివాసరావు చేసే ప్రతి కార్యానికి గురికాక తప్పటంలేదు.

శ్రీనివాసరావు శ్రుతిమించిరాగానపడి, మానవత్వం నశింపచేసుకొని, స్వార్ధపరుడై - జానకిని నానాహింసలు పెట్టసాగాడు.

జానకి వాటన్నిటికీ తలవంచి అనుభవించసాగింది. ఒకనాడు శ్రీనివాసరావు విపరీతంగా పెచ్చరిల్లిపోయి, డబ్బు తెమ్మని గోలచేసాడు. జానకి చెప్పుకొంది -

"మా నాన్న దగ్గర ప్రస్తుతంలేదుట - కొన్నాళ్లాగిన తర్వాత పంపుతానన్నాడు." అని.

శ్రీనివాసరావు ఆ రోజున జానకి శరీరం రక్తం కక్కేటట్లు కొట్టాడు. యిదివరలో కొట్టిన దెబ్బలకి ఆస్పత్రిలో మందువేయించుకొంటూ వుండేది. ఈ సారి తగిలిన దెబ్బలికి జానకి స్థిమిత హృదయం కదిలింది. గడిచిపోయిన రోజుల్లోని బాధల్ని తల్చుకొంది. బోరుబోరున యేడ్చింది. తన పెళ్లయిన కొత్త రోజుల్లోని మాధుర్యాన్ని పదేపదే తల్చుకొంది. అప్పటి శ్రీనివాసరావుకి - యిప్పటి శ్రీనివాసరావుకి తేడా తల్చుకొని యేడుపుని దిగమ్రింగలేక పోయింది.

మనసులోనూ - మనిషిలోనూ వ్యత్యాసం బాగా కనిపించింది. భర్తకు దడిసి, పుట్టింటికి పారిపోదామని కాసేపు అనుకొంది. అది తనపట్ల భావ్యం కాదని నచ్చచెప్పుకొంది.

ఆరోజున మళ్ళా శ్రీనివాసరావు యేదో అభూత కల్పన వొకటి చేసి, జానకిని మరింత నిరాశాభావానికి లోన్పడేలాగు చేసాడు.

"ఇంటి పాలేరుతో సరసాలాడుతోందని, శ్రీనివాసరావు ఆ దృశ్యం చూసానని" అనటంతో జానకి హృదయం మరింత గగ్గోలుపడి జీవితంమీద విరక్తిని సృష్టించుకొంది. యీ యింట్లో తన కెలాంటిస్థానం లేదని ఖచ్చితంగా తేల్చుకొంది. శ్రీనివాసరావువల్ల యావజ్జీవితం సుఖపడనని నమ్ముకొంది.

దెబ్బలవల్ల శరీరమంతా నొప్పులతో వేధించుతోంది. యేపని చేయడానికి ప్రయత్నించలేక పోతోంది. యిలాంటి స్థితిలో, "పాలేరువానితో తను చేసినపని జ్ఞాపకం వచ్చింది," యిందులో నిజం భగవంతుడికే తెలియాలి. అన్యాయం- అక్రమం యెల్లకాలం నిలబడవని తెలుసు. తనకీ - పాలేరుకీ సంబంధం యేవిధంగానూ లేదు. యీ మాట జానకి చెప్పితే యెవరు వింటారు? లోకం యెలా నమ్ముతుంది.

జానకి ఆరాత్రి కుమిలి కుమిలి యేడ్వసాగింది. సగం రాత్రి జరిగింది. శ్రీనివాసరావు వూళ్ళోనుంచి యింకా యింటికిరాలేదు. ఒక్కసారి యిల్లంతా కలయచూసింది. కొత్తచీర, కట్టుకొంది. నుదుట కుంకుమ పెట్టుకొంది. దొడ్లో పూసిన రెండుమల్లె మొగ్గల్ని తల్లో తురుముకొంది. వసారాలోవున్న దేవుళ్ళ పటాలకు వంగి నమస్కారం చేసి, మళ్ళా ఒక్కసారి యిల్లంతా కలయ తిరిగి మనస్సులో శ్రీనివాసరావుకి భక్తి వినమ్రురాలై నమస్కరించి, అతని ఘోరబాధలకు, లోకపు నిందలకు స్వస్తి చెప్పుతూ, వూరిబయట మోటబావికి దారితీసింది. బావిసమీపిస్తున్నకొద్ది, జీవితం విలువ పెరగసాగింది. ఆ విలువకు గౌరవంయివ్వకుండా జానకి శరీరం హృదయం - మానవత్వం - నీళ్ళ అడుగుకి మునిగి పోయినవి. -

తెలతెలవారుతూండగా తేలిన జానకి శరీరం చూస్తూ, వెలుగుని దాచుకొంటున్న నక్షత్రాలు కడసారిగా నివ్వెదించి, సూర్యుని కిరణాలకు మటుమాయమైనయి. ప్రాణాలు మాత్రం మరోజీవితంలోకి ప్రవేశించినయి. ఒక స్త్రీ పురుడుపోసుకొంది. ఆ రోజు సాయంకాలానికి జానకి శవం ఆస్పత్రికి 'పోస్టుమార్టం'కి వచ్చింది. యధావిధిగా శస్త్రచికిత్స పూర్తయిన తరువాత జానకి శవం ఆస్పత్రి ఆవరణదాటి వెళ్లిపోయింది.

వెళ్లిన తరువాత జానకి యెవరో డాక్టరు పద్మకి బాగా గుర్తొకొచ్చింది. జగన్నాథంకి గుండెలో పెద్ద కూతురు పిల్చి "నాన్నా"అన్నమాట కలుక్కుమంది. జానకి మరణానంతరం పద్మతనలో తాను వాక్చిత్రం చెప్పుకొంటూ, ఆనాటిరాత్రి నీలినీలాకాశంలో, మినుకు మినుకుమంటూ మెరిసిపడే నక్షత్రాల్లోకి చూస్తూ, "పాపం! జానకికూడా అలానక్షత్రాల్లో ఒక్క నక్షత్రమైవుండిపోతే యెంత బాగుంటుంది - " అని నివ్వెదించింది.

అంతరాత్మ "తప్పకుండా అలా అయింది" - అంది.

పద్మ, జానకి యొక్క నక్షత్రం ఆ నక్షత్రాల్లో యెక్కడుందోనని పరీక్షగా వెతకసాగింది - ఆమె నక్షత్రం కనిపించకముందే జానకి సౌందర్య స్వరూపం, నవ్వు ఒక్కసారి తన అంతరాత్మలో ప్రతిబింబించి పద్మను సానుభూతిరాల్నిగా చేసినయి.